

Το μέλλον της ΚΓΠ

Ενημερωτικό έγγραφο

Μάρτιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σημεία
Σύνοψη	I-V
Εισαγωγή	1-6
Θέμα και σκοπός	1-4
Προσέγγιση και παρουσίαση	5-6
Βασικά στοιχεία και τάσεις που αφορούν τον γεωργικό τομέα και τις αγροτικές περιοχές	7-18
Οι δαπάνες της ΚΓΠ την τελευταία δεκαετία ήταν σταθερές και επικεντρώνονταν στην εισοδηματική στήριξη	7-8
Λιγότερες αλλά μεγαλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις (και λιγότερο εργατικό δυναμικό) παράγουν σταθερές εκροές, γεγονός που αποφέρει αύξηση των εισοδημάτων ανά εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης	9-10
Οι τιμές τροφίμων στην ΕΕ παρουσίασαν σύγκλιση με τις παγκόσμιες τιμές, και η ΕΕ κατέστη καθαρός εξαγωγέας τροφίμων	111
Η μέση ηλικία των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης αυξήθηκε, ενώ τα στοιχεία σχετικά με τις γεωργικές εκτάσεις δεν είναι συνεπή μεταξύ τους	112-13
Ανεπαρκής πρόοδος ως προς τη μέριμνα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα	14-16
Οι οικονομικές διαφορές μεταξύ αγροτικών και μη περιοχών είναι πλέον λιγότερο σημαντικές	17-18
Η επισκοπήση μας	19-49
Ανάγκες της ΚΓΠ	20-26
Ανεπαρκείς οι πληροφορίες που χρειάζονται για τον προσδιορισμό των αναγκών	20-23
Έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά την προστιθέμενη αξία της ΕΕ	24
Ανταπόκριση σε μακροπρόθεσμες τάσεις	25
Ο αντίκτυπος της ΚΓΠ στην ισότιμη μεταχείριση και την ενιαία αγορά	26
Στόχοι της ΚΓΠ	207-30

Έλλειψη σαφήνειας και ειδικότητας των στόχων	28
Ανάγκη συνέπειας με άλλους στόχους της ΕΕ	229-30
Εισροές της ΚΓΠ	31-34
Η κατανομή των πόρων δεν βασίζεται επαρκώς ούτε στις ανάγκες ούτε στην αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της ΕΕ	31-34
Οι διαδικασίες της ΚΓΠ	35-42
Για τον σχεδιασμό οικονομικών αποδοτικών μέσων για την ΚΓΠ, χρειάζονται καλύτερης ποιότητας και ταχύτερα διαθέσιμες πληροφορίες	35-3725
Εξασφάλιση της συνέπειας μεταξύ της ΚΓΠ και των άλλων πολιτικών της ΕΕ, καθώς και μεταξύ των διαφορετικών μέσων της ΚΓΠ	38-40
Η απλούστευση είναι αναγκαία, αλλά όχι εις βάρος της αποτελεσματικότητας	41
Πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος για την ανάπτυξη της επόμενης μεταρρύθμισης της ΚΓΠ	42
Εκροές, επακόλουθα και εξωγενείς παράγοντες της ΚΓΠ	43-48
Ανάγκη ενός αποτελεσματικού συστήματος επιδόσεων που θα συνδέει τις εκροές, τα αποτελέσματα, τον αντίκτυπο και τους στόχους	43-46
Σύνδεση των καταβαλλόμενων ποσών με την επίτευξη των τιμών-στόχου που συμφωνούνται σχετικά με τις επιδόσεις	47
Η πολιτική πρέπει να παρακολουθείται και, κατά περίπτωση, να αναπροσαρμόζεται	48
Υποχρέωση λογοδοσίας σχετικά με την ΚΓΠ	49
Κριτήρια και επιπτώσεις όσον αφορά την αξιολόγηση της μελλοντικής πολιτικής	50-66
Παράρτημα Ι – Κατάλογος των δημοσιεύσεων του ΕΕΣ προς υποστήριξη του παρόντος ενημερωτικού εγγράφου	
Παράρτημα ΙΙ – Στόχοι της ΚΓΠ όπως ορίζονται στη Συνθήκη	

ΣΥΝΟΨΗ

I. Η Κοινή Γεωργική Πολιτική της ΕΕ (ΚΓΠ) πρόκειται σύντομα να αναθεωρηθεί, δεδομένου ότι η τρέχουσα επταετής περίοδος προγραμματισμού των οικονομικών και υλοποίησης των πολιτικών της ΕΕ ολοκληρώνεται το 2020. Τον Νοέμβριο του 2017, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση για το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας, στην οποία παρουσιάζονται οι σκέψεις της για την ΚΓΠ μετά το 2020.

II. Το παρόν ενημερωτικό έγγραφο αποτελεί την απάντησή μας στην ανακοίνωση της Επιτροπής. Στο έγγραφο αυτό αναλύουμε τις βασικές τάσεις και στοιχεία σχετικά με τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές, παρουσιάζουμε τις απόψεις μας σχετικά με την τρέχουσα ΚΓΠ και θέτουμε υπό συζήτηση τα κριτήρια που πρέπει να λάβει υπόψη και τις βασικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπίσει η νέα ΚΓΠ.

III. Στην ανακοίνωση λαμβάνονται υπόψη ορισμένες συστάσεις που εδώ και χρόνια διατυπώνει το ΕΕΣ. Διατυπώνεται η φιλοδοξία η ΚΓΠ να λειτουργήσει εντός ενός νέου πλαισίου βασιζόμενου στις επιδόσεις. Ωστόσο, διαπιστώνουμε ότι ορισμένα από τα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιεί η ανακοίνωση δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουμε θέσει σε προηγούμενες εκθέσεις και ότι τα υποστηριζόμενα μέτρα είναι πιθανώς, βάσει της ανακοίνωσης, παρεμφερή με εκείνα που λάμβαναν στήριξη και στο παρελθόν.

IV. Ένα θεμελιώδες στοιχείο της ανακοίνωσης είναι η υποστήριξη ενός «νέου μοντέλου λειτουργίας», το οποίο βασίζεται στην αυξημένη ευελιξία και επικουρικότητα και αναθέτει στα κράτη μέλη περισσότερες ευθύνες ως προς τις επιδόσεις. Κατά την άποψή μας, η επιτυχία του νέου αυτού μοντέλου λειτουργίας προϋποθέτει:

- μέτρα σχεδιασμένα βάσει αξιόπιστων επιστημονικών και στατιστικών στοιχείων, με τα οποία να αποδεικνύεται ότι θα επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα·
- τα νέα «στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ» να ορίζουν συναφείς, φιλόδοξες και επαληθεύσιμες τιμές-στόχο, οι οποίες να ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της ΕΕ·
- σταθερό πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιδόσεων· και

- αδιάρρηκτη αλυσίδα λογοδοσίας και ελέγχου, η οποία να διασφαλίζει τόσο τη συμμόρφωση όσο και τις επιδόσεις.

V. Η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν αποτελεί πρόταση. Τα κριτήρια που καθορίζονται στο παρόν ενημερωτικό έγγραφο θα αποτελέσουν τη βάση της μελλοντικής επισκόπησης που θα πραγματοποιήσουμε επί της πρότασης της Επιτροπής, όταν αυτή δημοσιευθεί. Η επισκόπηση προβλέπεται ότι θα οδηγήσει σε διατύπωση γνώμης επί της τελικής πρότασης.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θέμα και σκοπός

1. Η Κοινή Γεωργική Πολιτική της ΕΕ (ΚΓΠ) πρόκειται σύντομα να αναθεωρηθεί, δεδομένου ότι η τρέχουσα επταετής περίοδος προγραμματισμού των οικονομικών και υλοποίησης των πολιτικών της ΕΕ ολοκληρώνεται το 2020. Η Επιτροπή σκοπεύει να παρουσιάσει τη νομοθετική πρότασή της για την επόμενη ΚΓΠ, μαζί με εκτίμηση αντικτύπου, τον Μάιο του 2018.
2. Σημαντικό βήμα στην προετοιμασία της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ για την μετά το 2020 περίοδο αποτέλεσε η ανακοίνωση της Επιτροπής για το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας¹, η οποία δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο του 2017. Όταν η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να δημοσιεύσει την ανακοίνωση, προβλέψαμε στο πρόγραμμα εργασίας μας για το 2018 να απαντήσουμε κατά προτεραιότητα. Στις 6 Δεκεμβρίου 2017, λάβαμε επίσης αίτημα απάντησης στην ανακοίνωση από τον αρμόδιο Επίτροπο, κύριο Hogan.
3. Η ανακοίνωση επικεντρώνεται στα εξής:
  - συνέχιση της χορήγησης άμεσων ενισχύσεων προς τους γεωργούς, αλλά με μεγαλύτερη χρήση εργαλείων για τη διαχείριση των κινδύνων και πρωτοβουλιών για τη μεγαλύτερη επιβράβευση των γεωργών από την αγορά,
  - μεγαλύτερη συμβολή στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα,
  - ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού των αγροτικών περιοχών,
  - μεγαλύτερη εστίαση στη βιώσιμη γεωργική παραγωγή, την υγεία, τη διατροφή, τη σπατάλη τροφίμων και την καλή μεταχείριση των ζώων,

---

¹ COM(2017) 713 τελικό: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας».

- καλύτερη χρήση της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογίας, καθώς και των χρηματοοικονομικών μέσων, και
- ένα νέο μοντέλο λειτουργίας που βασίζεται στην αυξημένη ευελιξία και επικουρικότητα, το οποίο αναθέτει στα κράτη μέλη περισσότερες ευθύνες ως προς τις επιδόσεις.

4. Ο ρόλος μας ως εξωτερικού ελεγκτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) δεν περιλαμβάνει τη χάραξη μελλοντικών πολιτικών. Εντούτοις, βάσει της ελεγκτικής πείρας μας, μπορούμε να παράσχουμε στους φορείς χάραξης πολιτικής της ΕΕ συμβουλές για τον τρόπο βελτίωσης της λογοδοσίας και της συνολικής αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της ΚΓΠ. Αυτός είναι ο σκοπός του παρόντος εγγράφου, το οποίο αποτελεί την απάντησή μας στην ανακοίνωση της Επιτροπής για το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας. Το έγγραφο αυτό δεν συνιστά έκθεση ελέγχου, αλλά επισκόπηση βάσει δημόσια διαθέσιμων πληροφοριών.

Προσέγγιση και παρουσίαση

5. Οι απόψεις που εκφράζουμε στο παρόν ενημερωτικό έγγραφο² βασίζονται στα εξής:

- προηγούμενες εργασίες μας,
- επισκοπήσεις εξωτερικών εκθέσεων και διαβουλεύσεις με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες,
- συζητήσεις με τις σχετικές γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής³.

6. Στο παρόν ενημερωτικό έγγραφο παρουσιάζουμε:

---

² Ένα ενημερωτικό έγγραφο είναι προϊόν επισκόπησης και όχι ελέγχου. Επομένως, δεν περιλαμβάνει νέες ελεγκτικές εργασίες, αλλά βασίζεται σε διαπιστώσεις, συμπεράσματα και συστάσεις ελέγχου που έχουν δημοσιευθεί, καθώς και σε άλλες δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες. Στο **παράρτημα I** παρατίθεται πλήρης κατάλογος των δημοσιεύσεών μας που αναφέρονται στο παρόν έγγραφο.

³ Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα, Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Eurostat, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης, Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων.

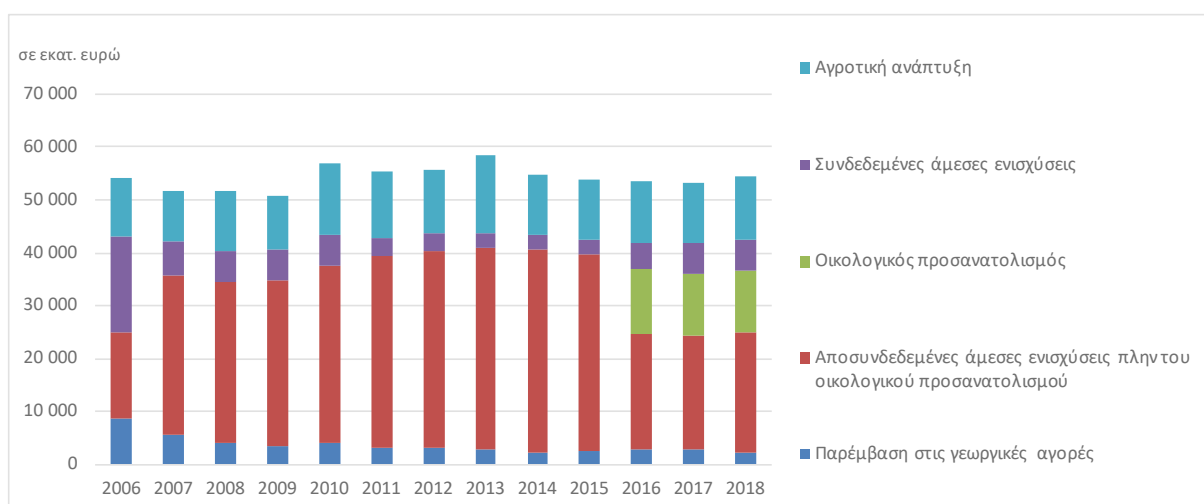
- βασικά στοιχεία και τάσεις που αφορούν τον γεωργικό τομέα και τις αγροτικές περιοχές,
- τις απόψεις μας για την ισχύουσα ΚΓΠ,
- συμπεράσματα, περιλαμβανομένου συνόλου κριτηρίων για την αξιολόγηση της νομοθετικής πρότασης για την ΚΓΠ και της σχετικής μελλοντικής πολιτικής, καθώς και τις κύριες προκλήσεις για την ΚΓΠ μετά το 2020.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Οι δαπάνες της ΚΓΠ την τελευταία δεκαετία ήταν σταθερές και επικεντρώνονταν στην εισοδηματική στήριξη

7. Από το 2006, οι προϋπολογιζόμενες δαπάνες της ΕΕ για την ΚΓΠ ανέρχονταν κατά μέσο όρο σε 54 δισεκατομμύρια ετησίως. Σε ονομαστικές τιμές, ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ παρέμεινε σχετικά σταθερός (βλέπε γράφημα 1).

Γράφημα 1 - Ο προϋπολογισμός της ΚΓΠ παραμένει σταθερός επί σειρά ετών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των προϋπολογισμών της ΕΕ.

8. Το 72 % περίπου του προϋπολογισμού της ΚΓΠ δαπανάται για άμεσες ενισχύσεις προς τους γεωργούς, οι οποίες τους χορηγούνται προς στήριξη των εισοδημάτων τους. Συνήθως, οι ενισχύσεις αυτές καταβάλλονται ανά εκτάριο γεωργικής γης, χωρίς να συνδέονται, ως επί το πλείστον, με την παραγωγή, ενώ η στήριξη που καταβάλλεται ανά εκτάριο μειώνεται

ελαφρώς με την αύξηση του μεγέθους της εκμετάλλευσης. Το 22 % του προϋπολογισμού δαπανάται για μέτρα αγροτικής ανάπτυξης, το ήμισυ εκ του οποίου καταβάλλεται σε γεωργούς ανά εκτάριο. Το υπόλοιπο ποσοστό (6 %) χρηματοδοτεί μέτρα για την αγορά.

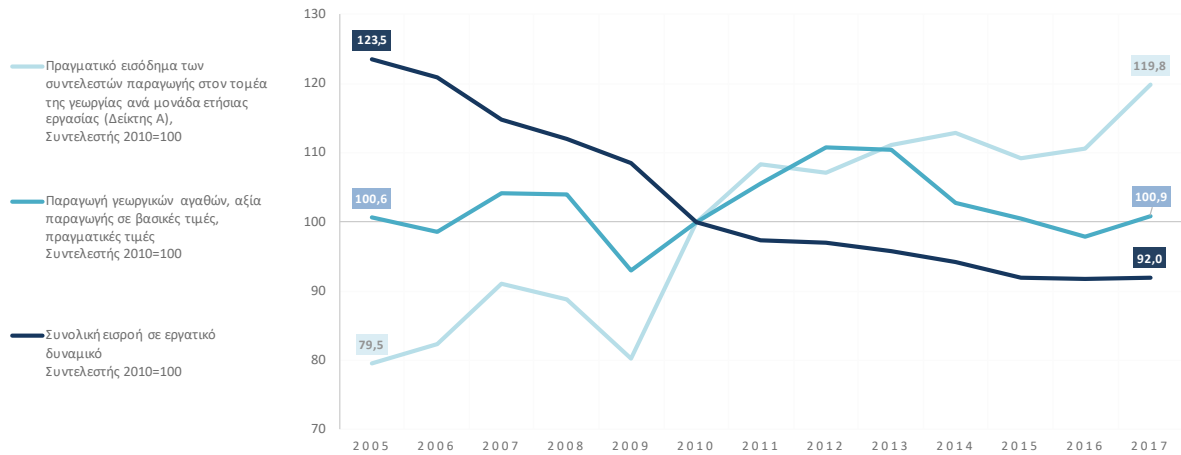
Λιγότερες αλλά μεγαλύτερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις (και λιγότερο εργατικό δυναμικό) παράγουν σταθερές εκροές, γεγονός που αποφέρει αύξηση των εισοδημάτων ανά εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης

9. Σύμφωνα με την έρευνα της Eurostat για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, το 2013 υπήρχαν στην ΕΕ 10,8 εκατομμύρια εκμεταλλεύσεις, αριθμός που σημαίνει μείωση κατά 22 % σε σύγκριση με τις 13,8 εκατομμύρια εκμεταλλεύσεις που είχαν καταγραφεί το 2007. Το μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων αυξήθηκε κατά 28 %, ήτοι από 12,6 σε 16,1 εκτάρια. Παράλληλα, υπήρξε μείωση (κατά 25 %) του εργατικού δυναμικού στον γεωργικό τομέα, ήτοι από 12,8 εκατομμύρια ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης το 2005 σε 9,5 εκατομμύρια το 2017, τα οποία αφορούν κυρίως μη μισθωτή δραστηριότητα των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης⁴ και των οικογενειών τους. Επομένως μια μέση εκμετάλλευση παρέχει εργασία που αντιστοιχεί σε λιγότερο από ένα ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (τα δύο τρίτα των δικαιούχων της ΚΓΠ που απασχολούνται στις μικρότερες εκμεταλλεύσεις δαπανούν λιγότερο από το ένα τέταρτο του εργάσιμου χρόνου τους ασχολούμενοι με τη γη τους – βλέπε επίσης πλαίσιο 1). Η αξία της γεωργικής παραγωγής παρουσίασε διακυμάνσεις, ωστόσο, σε πραγματικούς όρους, παρέμεινε γενικώς στο ίδιο επίπεδο. Μολονότι οι επιδόσεις των διαφορετικών τομέων ποικίλλουν σημαντικά, τα ανωτέρω είχαν συνολικά ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του εισοδήματος που προέρχεται από γεωργικές δραστηριότητες ανά εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης (βλέπε γράφημα 2).

---

⁴ Ως διαχειριστής γεωργικής εκμετάλλευσης ορίζεται από τη Eurostat το φυσικό πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τις συνήθεις καθημερινές χρηματοοικονομικές και παραγωγικές διαδικασίες της λειτουργίας της εκμετάλλευσης. Μόνο ένα πρόσωπο ανά εκμετάλλευση μπορεί να θεωρηθεί ως διαχειριστής της. Ορισμένες φορές ο διαχειριστής της εκμετάλλευσης είναι επίσης ο ιδιοκτήτης της, μπορεί ωστόσο να είναι και διαφορετικό πρόσωπο.

Γράφημα 2 - Δεδομένου ότι η αξία των γεωργικών εκροών ήταν σταθερή και το γεωργικό δυναμικό μειώθηκε, το μέσο εισόδημα ανά εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης παρουσίασε αύξηση

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (τα στοιχεία για το 2017 βασίζονται σε εκτιμήσεις).

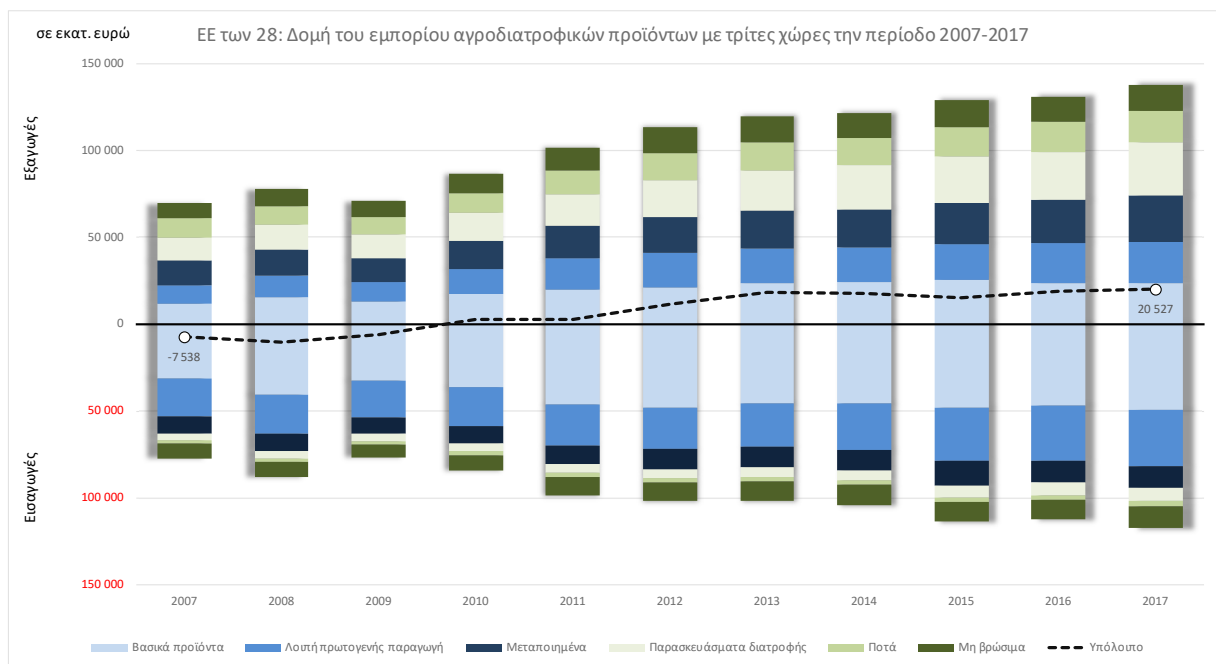
10. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, το μερίδιο της δημόσιας στήριξης που παρέχει η ΕΕ στα ακαθάριστα γεωργικά έσοδα μειώθηκε στο 21 % το 2016, από 24 % το 2007 και 33 % το 2000⁵.

⁵ ΟΟΣΑ: «Agricultural Policy Indicators 2017 – Monitoring and evaluation: Reference tables (full dataset)» <http://stats.oecd.org/viewhtml.aspx?QueryId=77872&vh=0000&vf=0&l&il=&lang=en>.

Οι τιμές τροφίμων στην ΕΕ παρουσίασαν σύγκλιση με τις παγκόσμιες τιμές, και η ΕΕ κατέστη καθαρός εξαγωγέας τροφίμων

11. Η ΕΕ παράγει περισσότερα τρόφιμα από όσα καταναλώνει και έχει γίνει καθαρός εξαγωγέας τροφίμων (βλέπε γράφημα 3). Ταυτόχρονα, οι τιμές στην ΕΕ παρουσιάζουν σημαντική σύγκλιση με τις παγκόσμιες τιμές τροφίμων. Αυτό το εμπορικό πλεόνασμα προκύπτει κυρίως από την ισχυρή θέση που κατέχει η ΕΕ στον τομέα των μεταποιημένων τροφίμων και ποτών. Εντούτοις, η ΕΕ παραμένει καθαρός εισαγωγέας μη μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων (τα οποία ονομάζονται «βασικά προϊόντα» και «λοιπή πρωτογενής παραγωγή» στο γράφημα 3).

Γράφημα 3 - Η ΕΕ έχει καταστεί καθαρός εξαγωγέας τροφίμων

Πηγή: Comext – facts and figures.

Η μέση ηλικία των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης αυξήθηκε, ενώ τα στοιχεία σχετικά με τις γεωργικές εκτάσεις δεν είναι συνεπή μεταξύ τους

12. Το 2010 σε κάθε 100 διαχειριστές γεωργικής εκμετάλλευσης άνω των 55 ετών, αντιστοιχούσαν 14 άλλοι κάτω των 35 ετών. Το 2013 ο αριθμός αυτός μειώθηκε σε 10,8 διαχειριστές κάτω των 35 ετών. Την περίοδο 2004-2013, η μέση ηλικία των γεωργών

της ΕΕ αυξήθηκε από 49,2 έτη σε 51,4 έτη⁶. Η αύξηση αυτή συμφωνεί με τις ευρύτερες δημογραφικές τάσεις. Διαπιστώνουμε ότι οι μικρότερες εκμεταλλεύσεις ανήκουν τις περισσότερες φορές στους μεγαλύτερους σε ηλικία γεωργούς⁷.

13. Όσον αφορά τη συνολική έκταση της γης που χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς, τα στοιχεία δεν είναι συνεπή. Σύμφωνα με την έρευνα για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, η συνολική έκταση της γης που χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς παραμένει εδώ και δεκαετίες σχετικά σταθερή. Παρόμοια εικόνα προκύπτει από τα στοιχεία της Επιτροπής που αφορούν τις εκτάσεις που έχουν δηλωθεί για άμεσες ενισχύσεις στο πλαίσιο της ΚΓΠ. Εντούτοις, τα στοιχεία της Επιτροπής επί των οποίων βασίζεται η δήλωση της αναλογίας των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων (βλέπε ειδική έκθεση αριθ. 21/2017) υποδεικνύουν μια διαφορετική τάση (μείωση κατά 11,5 % της δηλούμενης γεωργικής γης). Από τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις καλλιέργειες προκύπτει μείωση κατά 4 %, ήτοι από 186,6 εκατομμύρια εκτάρια το 2006 σε 178,8 εκατομμύρια εκτάρια το 2015. Ακόμη σημαντικότερες αλλαγές αφορούν την κατανομή της γης μεταξύ των διαφορετικών ειδών γεωργικής παραγωγής⁸.

---

⁶ Την ίδια περίοδο, η μέση ηλικία του βασικού διαχειριστή γεωργικής εκμετάλλευσης στις ΗΠΑ αυξήθηκε ακόμη περισσότερο (https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/rural-area-economics/briefs/pdf/015_en.pdf).

⁷ Δείκτης πλαισίου C.23 της ΚΓΠ (https://ec.europa.eu/agriculture/cap-indicators/context/2017_en), https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/rural-area-economics/briefs/pdf/09_en.pdf.

⁸ Έρευνα της Eurostat για τη διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/farm-structure>) και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις καλλιέργειες (<http://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>).

Ανεπαρκής πρόοδος ως προς τη μέριμνα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα

14. Οι ανησυχίες για το περιβάλλον που σχετίζονται με τη γεωργία διαρθρώνονται γύρω από τέσσερα κύρια ζητήματα⁹:

- i) Βιοποικιλότητα: Η κατάσταση διατήρησης των γεωργικών οικοτόπων είναι ικανοποιητική στο 11 % των περιπτώσεων για την περίοδο 2007-2012, σε σύγκριση με ποσοστό χαμηλότερο του 5 % για την περίοδο 2001-2006. Από το 1990, οι πληθυσμοί των κοινών πτηνών στις γεωργικές εκτάσεις μειώθηκαν κατά 30 % και των πεταλούδων στις χορτολιβαδικές εκτάσεις κατά σχεδόν 50 %.
- ii) Ποιότητα των υδάτων: Εξακολουθεί να υπάρχει πλεόνασμα αζώτου στη γεωργική γη της ΕΕ, με μέσο όρο τα 50 χγρ. αζώτου ανά εκτάριο. Από το 1993, τα επίπεδα των νιτρικών ενώσεων έχουν μειωθεί στους ποταμούς, όχι όμως και στα υπόγεια ύδατα. Οι συγκεντρώσεις των νιτρικών εξακολουθούν να είναι υψηλές σε πολλές περιοχές, με αποτέλεσμα τη μόλυνση πολλών λιμνών και ποταμών, κυρίως σε περιοχές όπου ασκείται εντατική γεωργία.
- iii) Ατμοσφαιρικός αέρας: Η αμμωνία είναι σημαντικός ατμοσφαιρικός ρύπος. Η γεωργία προκαλεί το 95 % σχεδόν των εκπομπών αμμωνίας στην Ευρώπη. Παρόλο που οι εκπομπές είχαν μειωθεί κατά 23 % σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, άρχισαν να αυξάνονται εκ νέου το 2012.
- iv) Έδαφος: Περίπου το 45 % των ορυκτών εδαφών στην ΕΕ έχουν χαμηλή ή πολύ χαμηλή περιεκτικότητα σε οργανικό άνθρακα (0-2 %) και το 45 % μέση περιεκτικότητα (2-6 %). Οι τάσεις όσον αφορά το έδαφος είναι δύσκολο να διαπιστωθούν, εξαιτίας των κενών που υπάρχουν στα στοιχεία, ωστόσο τα μειωμένα επίπεδα περιεκτικότητας σε

---

⁹ Δείκτες πλαισίου C.35, C 40, C.41 και C.45 της ΚΓΠ (https://ec.europa.eu/agriculture/cap-indicators/context/2017_el), JRC (2012) «State of Soil in Europe» (http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/ESDB_Archive/eusoils_docs/other/EUR25186.pdf), ΕΟΠ (2015) «State of the Nature in the EU» (<https://www.eea.europa.eu/publications/state-of-nature-in-the-eu>), ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, «Facts and figures on EU agriculture and the CAP» (https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_el).

οργανικό άνθρακα συντελούν στη μείωση της γονιμότητας του εδάφους και στην αύξηση των κινδύνων ερημοποίησης.

15. Η κύρια ανησυχία όσον αφορά την κλιματική αλλαγή είναι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Οι εκπομπές των αερίων αυτών από τη γεωργία αντιστοιχούσαν στο 11 % των εκπομπών της ΕΕ το 2015. Οι εκπομπές αυτές είχαν μειωθεί κατά 20 % μεταξύ 1990 και 2013, αλλά άρχισαν να αυξάνονται εκ νέου το 2014. Το 2015 οι καθαρές απορροφήσεις αερίων θερμοκηπίου από τη χρήση της γης, την αλλαγή στη χρήση της γης και τη δασοκομία αντιστάθμισαν περίπου το 7 % του συνόλου των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ.

16. Ταυτόχρονα, η γεωργία είναι άκρως ευάλωτη στην κλιματική αλλαγή, η οποία αποτελεί έναν από τους παράγοντες που οδηγούν σε στασιμότητα της απόδοσης του σίτου σε ορισμένες περιοχές της Ευρώπης, παρά τη συνεχιζόμενη πρόοδο στη βελτίωση των καλλιεργειών. Η γεωργία αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 50 % της χρήσης γλυκών υδάτων στην Ευρώπη και η κλιματική αλλαγή έχει οδηγήσει σε αύξηση της άρδευσης¹⁰.

Οι οικονομικές διαφορές μεταξύ αγροτικών και μη περιοχών είναι πλέον λιγότερο σημαντικές

17. Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2016 περίπου το 19,1 %¹¹ του πληθυσμού της ΕΕ ζούσε σε αγροτικές περιοχές, συγκριτικά με το 19,7 % το 2007. Το 2013 το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ στις αγροτικές περιοχές ανερχόταν στο 73 % της συνολικής οικονομίας, ποσοστό που αποτελούσε αύξηση έναντι του 70 % το 2008. Το μέσο ποσοστό απασχόλησης στις αγροτικές περιοχές στην ΕΕ είναι το ίδιο με εκείνο που καταγράφεται και στις άλλες

---

¹⁰ Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (2017), «Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016. An indicator-based report.» Έκθεση του ΕΟΠ αριθ. 1/2017.

¹¹ Η Eurostat διακρίνει τρία είδη περιοχών: «κυρίως αγροτικές», «ενδιάμεσες» και «κυρίως αστικές», και συνιστά τα στοιχεία να παρουσιάζονται χωριστά για τις τρεις ομάδες, πρακτική την οποία ακολουθήσαμε στο παρόν έγγραφο. Στην ανακοίνωση αναφέρεται ότι το 55 % του πληθυσμού της ΕΕ κατοικεί σε αγροτικές περιοχές· το ποσοστό αυτό προέρχεται από τη συγχώνευση των «κυρίως αγροτικών» με τις «ενδιάμεσες» περιοχές. Οι «ενδιάμεσες» περιοχές θα μπορούσαν κάλλιστα να ομαδοποιηθούν με τις «κυρίως αστικές» περιοχές, οδηγώντας στην αντιφατική δήλωση ότι το 80 % του πληθυσμού της ΕΕ κατοικεί σε αστικές περιοχές.

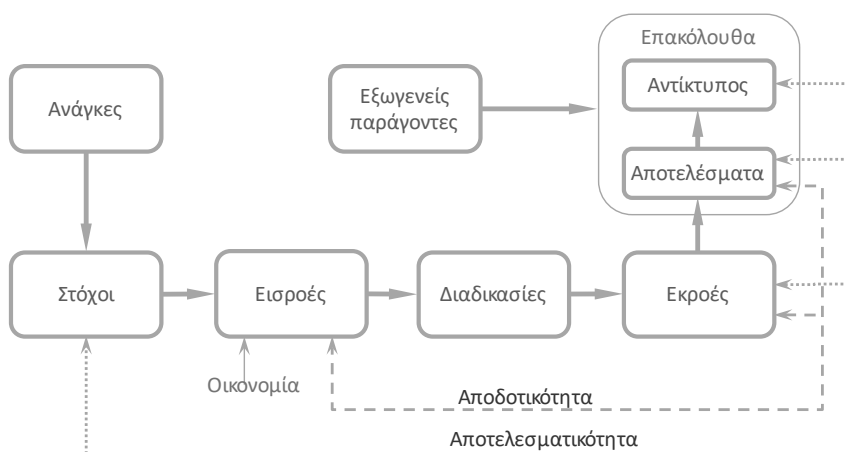
περιοχές, μολονότι τα ποσοστά διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Το ποσοστό φτώχειας μειώθηκε στις αγροτικές περιοχές από 31,4 % το 2007 σε 25,4 % το 2016.

18. Κυρίαρχη θέση στην οικονομία των αγροτικών περιοχών, όπως και των μικρών και μεγάλων πόλεων, έχει ο βιομηχανικός τομέας, καθώς και ο τομέας των υπηρεσιών. Σύμφωνα με τη Eurostat, οι τομείς αυτοί αντιπροσωπεύουν από κοινού το 96 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στις αγροτικές περιοχές. Η γεωργία, η δασοκομία και η αλιεία αντιπροσωπεύουν το 4 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που παράγεται στις αγροτικές περιοχές, σε σύγκριση με το 1,5 % που αναφέρεται για το σύνολο της οικονομίας. Το μερίδιο αυτό παραμένει σταθερό την τελευταία πενταετία.

Η ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΣ

19. Η επισκόπησή μας διαρθρώθηκε γύρω από το μοντέλο λογικής προγράμματος του ΕΕΣ (βλέπε **γράφημα 4**), το οποίο παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο η δημόσια παρέμβαση μπορεί να εξασφαλίσει οικονομία, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα. Οι παρατηρήσεις που διατυπώνονται σε κάθε ενότητα χρησιμεύουν ως παραδείγματα των προβλημάτων που είχαμε εντοπίσει στο παρελθόν και τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό της ΚΓΠ για τη μετά το 2020 περίοδο.

Γράφημα 4 - Μοντέλο λογικής προγράμματος

Πηγή: ΕΕΣ, Εγχειρίδιο ελέγχου επιδόσεων.

Ανάγκες της ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ανάγκες:

- Υπάρχει χάσμα μεταξύ του γεωργικού εισοδήματος και του εισοδήματος σε άλλα τμήματα της οικονομίας.
- Το γεωργικό εισόδημα είναι εξαιρετικά ευμετάβλητο.
- Υπάρχει ο κίνδυνος εγκατάλειψης της γης σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς.
- Η κατανομή των άμεσων ενισχύσεων δεν είναι αρκετά ισόρροπη.
- Η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς πρέπει να διατηρηθεί.
- Δεν είναι αρκετές οι επενδύσεις στην αναδιάρθρωση, τον εκσυγχρονισμό, την καινοτομία και τη διαφοροποίηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και στην ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών.
- Είναι αναγκαίο να δοθεί κατάλληλη απάντηση στα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής και των περιορισμών των φυσικών πόρων.
- Πρέπει να ληφθούν υπόψη τα διαρθρωτικά προβλήματα και η διαρροή νέων που πλήττουν τις αγροτικές περιοχές.
- Πρέπει να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά την υγεία, την ασφάλεια των τροφίμων, τη σπατάλη τροφίμων και την καλή μεταχείριση των ζώων.

Ανεπαρκείς οι πληροφορίες που χρειάζονται για τον προσδιορισμό των αναγκών

20. Για να δικαιολογηθεί η ανάγκη θέσπισης αρκετών μέτρων της ΚΓΠ απαιτείται καλύτερη πληροφόρηση¹². Αυτό ισχύει κυρίως όσον αφορά την εισοδηματική στήριξη μέσω των άμεσων ενισχύσεων, η οποία αντιστοιχεί, επί του παρόντος, σε περισσότερο από το 70 % του προϋπολογισμού της ΚΓΠ. Το άρθρο 39 της Συνθήκης ορίζει ότι στόχος της ΚΓΠ είναι

¹² Matthews, A. (2017), «Appendix 1: Why further reform?» (σελ. 29–30), Buckwell, A. et al. 2017. CAP - Thinking Out of the Box: Further modernisation of the CAP – why, what and how? Ίδρυμα RISE, Βρυξέλλες.

«να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας (...) προκειμένου να εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία» (βλέπε παράρτημα II). Η φράση «κατ' αυτό τον τρόπο» συνδέει τους δύο στόχους της ΚΓΠ. Το ζήτημα των εισοδημάτων των γεωργών και του βιοτικού επιπέδου των οικογενειών τους αντιμετωπίστηκε αρχικά μέσω των υψηλότερων τιμών που επιβάρυναν τους καταναλωτές. Η προσέγγιση αυτή μετατοπίστηκε σταδιακά προς την άμεση εισοδηματική στήριξη, η οποία χρηματοδοτείται από τους φορολογούμενους. Ακόμη και αν ο στόχος της Συνθήκης για τη διασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό εξεταστεί μεμονωμένα, δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία που να συνηγορούν υπέρ του ισχυρισμού ότι, προκειμένου να επιτευχθεί δίκαιο βιοτικό επίπεδο, τα γεωργικά εισοδήματα χρειάζονται συνολικά σημαντική στήριξη.

21. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι υπάρχει σημαντικό χάσμα μεταξύ των όσων κερδίζουν οι γεωργοί για την εργασία τους στην εκμετάλλευση και των μέσων μισθών και ημερομισθίων που ισχύουν συνολικά στην οικονομία. Εντούτοις, τα δεδομένα που παρουσιάζει η Επιτροπή¹³ έχουν δύο σημαντικούς περιορισμούς: i) δεν περιλαμβάνονται οι πηγές εισοδήματος πέραν της γεωργικής δραστηριότητας (βλέπε πλαίσιο 1) και ii) οι μέσοι όροι αποκρύπτουν τη μεγάλη μεταβλητότητα της κατάστασης των εισοδημάτων¹⁴.

Πλαίσιο 1 - Άλλες πηγές εισοδήματος πέραν της γεωργικής δραστηριότητας

Σύμφωνα με τη Eurostat, το μερίδιο των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης με κερδοφόρες δραστηριότητες πέραν της γεωργίας ανέρχεται περίπου στο 30 % και είναι πιθανώς υψηλότερο για τους/τις συζύγους και μέλη της οικογένειάς τους. Η ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης έχει δημοσιεύσει στο παρελθόν στοιχεία¹⁵ που υποδεικνύουν ότι περισσότερο από το 60 % των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης, που ασκούν δραστηριότητα σε εκμεταλλεύσεις μικρότερες των 5 εκταρίων, διαθέτει λιγότερο από το 25 % του χρόνου του στη γεωργική εκμετάλλευση, ενώ

¹³ Εικόνα 6 της ανακοίνωσης για το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας.

¹⁴ ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Γεγονότα και αριθμοί σχετικά με τη γεωργία στην ΕΕ και την ΚΓΠ (https://ec.europa.eu/agriculture/statistics/facts-and-figures_el).

¹⁵ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/rural-area-economics/briefs/pdf/09_en.pdf.

περίπου το 80 % αυτών αφιερώνει λιγότερο από το ήμισυ του εργασιακού βίου στην εκμετάλλευσή τους. Μόνον όταν το μέγεθος της εκμετάλλευσης υπερβαίνει τα 20 εκτάρια, ο αριθμός των διαχειριστών γεωργικής εκμετάλλευσης που απασχολούνται πλήρως στις εκμεταλλεύσεις τους είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό εκείνων που περνούν λιγότερο από το 50 % του εργασιακού χρόνου τους στην εκμετάλλευσή τους. Επίσης, πολλοί δικαιούχοι της ΚΓΠ εισπράττουν συντάξεις. Τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής δεν περιλαμβάνουν τις πηγές εισοδήματος πέραν της γεωργίας. Σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα εισοδήματα των γεωργικών νοικοκυριών¹⁶: «Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει στην ΕΕ στατιστικό σύστημα ικανό να παρέχει στοιχεία σχετικά με το βιοτικό επίπεδο της γεωργικής κοινότητας». Έχουμε ζητήσει επανειλημμένως την κατάρτιση αυτών των στατιστικών, προκειμένου να υπάρχει καλύτερη ενημέρωση κατά τη χάραξη της πολιτικής για την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου υπέρ της γεωργικής κοινότητας. Στοιχεία για τα εισοδήματα των γεωργικών νοικοκυριών που προέρχονται από όλες τις πηγές είναι διαθέσιμα για ορισμένα κράτη μέλη και υποδεικνύουν ότι τα νοικοκυριά αυτά δεν βρίσκονται απαραίτητως σε χειρότερη κατάσταση από τα νοικοκυριά άλλων τομέων.

22. Τα γεωργικά εισοδήματα είναι υψηλότερα (και ανά μονάδα εργασίας) όταν πρόκειται για μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις¹⁷. Κατά τον υπολογισμό του εισοδηματικού χάσματος μεταξύ της γεωργίας και της οικονομίας στο σύνολό της, η Επιτροπή περιλαμβάνει το σύνολο των 10,8 εκατομμυρίων γεωργικών εκμεταλλεύσεων της ΕΕ, καθώς και των 7,2 εκατομμυρίων εκμεταλλεύσεων με λιγότερα από 5 εκτάρια και των 6 εκατομμυρίων με ετήσια συνήθη απόδοση χαμηλότερη των 4 000 ευρώ¹⁸. Η «μακριά ουρά» αυτών των πολύ μικρών εκμεταλλεύσεων, οι οποίες αντιμετωπίζουν συχνά εγγενείς προκλήσεις ως προς την κερδοφορία, στρεβλώνει την εικόνα. Η εισοδηματική κατάσταση των εκμεταλλεύσεων

¹⁶ Hill, B. & Dylan Bradley, B. (2015) «Comparison of farmers' income in the EU Member States». Έκθεση που συντάχθηκε για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

¹⁷ Ο συσχετισμός αυτός είναι ισχυρότερος όταν το μέγεθος εκφράζεται σε τιμές απόδοσης. Το φυσικό μέγεθος αποτελεί χειρότερο δείκτη των επιπέδων εισοδήματος, επειδή πολλές από τις λιγότερο κερδοφόρες, εκτατικές εκμεταλλεύσεις είναι μεγάλου μεγέθους, ενώ πολλές κερδοφόρες, εντατικές εκμεταλλεύσεις, ιδίως στον τομέα του κρέατος και των λαχανικών, είναι σχετικά μικρές από άποψη εκταρίων.

¹⁸ Οι δύο αυτές κατηγορίες μικρότερων εκμεταλλεύσεων (από άποψη φυσικού και οικονομικού μεγέθους) αλληλοεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό.

μεσαίου μεγέθους, μεταξύ 5 και 250 εκταρίων, οι οποίες σύμφωνα με την Επιτροπή λαμβάνουν το 72 % της άμεσης στήριξης της ΕΕ, είναι καλύτερη.

23. Πέραν του γεγονότος ότι οι άμεσες ενισχύσεις συμβάλλουν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της γεωργικής κοινότητας, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι ενισχύσεις αυτές διασφαλίζουν την ύπαρξη γεωργικής δραστηριότητας σε όλες τις περιφέρειες της Ένωσης, περιλαμβανομένων των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς (οι οποίες λαμβάνουν επίσης εισοδηματικές ενισχύσεις στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης), γεγονός που συνεπάγεται διάφορα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης της παροχής δημόσιων αγαθών. Η εγκυρότητα αυτών των επιχειρημάτων εξαρτάται από την αξιοπιστία των υποκείμενων στοιχείων.

Έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά την προστιθέμενη αξία της ΕΕ

24. Μία από τις προτάσεις της Επιτροπής για όλες τις μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ είναι η προστιθέμενη αξία της ΕΕ να αποτελεί βασικό στόχο τους¹⁹. Η προστιθέμενη αξία της ΕΕ γίνεται συνήθως αντιληπτή ως τα πρόσθετα αποτελέσματα που παράγει η δράση της ΕΕ, τα οποία δεν θα μπορούσαν να είχαν επιτευχθεί χωρίς συντονισμένη δράση σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Εντούτοις, δεν υπάρχει κοινώς αποδεκτός ορισμός αυτής της έννοιας. Η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με αυτό τον ορισμό και η εφαρμογή του θα ωφελούσαν τη δημόσια συζήτηση και τη λήψη αποφάσεων για τις μελλοντικές δαπάνες της ΕΕ.

Ανταπόκριση σε μακροπρόθεσμες τάσεις

25. Υπό τις ισχύουσες ρυθμίσεις, η πρόταση για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (και για όλους τους σημαντικούς τομείς πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ) καταρτίζεται δύο έτη πριν από την έναρξή του, ενώ και οι πληρωμές για τα πολυετή προγράμματα (όπως εκείνα που εμπίπτουν στον δεύτερο πυλώνα της ΚΓΠ) εξακολουθούν να πραγματοποιούνται την πρώτη τριετία του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού

---

¹⁹ Έγγραφο προβληματισμού για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, COM(2017) 358 της 28ης Ιουνίου 2017.

πλαisiού. Αυτό σημαίνει ότι οι αποφάσεις πολιτικής θα καλύπτουν πληρωμές που θα πραγματοποιηθούν έως και 12 χρόνια αργότερα. Επομένως, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι μακροπρόθεσμες εξελίξεις, με τις οποίες θα κληθεί να αλληλεπιδράσει η σχετική πολιτική.

Ο αντίκτυπος της ΚΓΠ στην ισότιμη μεταχείριση και την ενιαία αγορά

26. Λόγω του συσχετισμού των ενισχύσεων με την έκταση της εκμετάλλευσης, οι μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν το μεγαλύτερο μερίδιο των άμεσων ενισχύσεων (το 20 % των δικαιούχων λαμβάνουν το 80 % περίπου της καταβαλλόμενης στήριξης). Οι διάφοροι αναδιανεμητικοί μηχανισμοί που εφαρμόστηκαν έως τώρα (π.χ. ανώτατο όριο και αναδιανεμητικές ενισχύσεις) είχαν περιορισμένο αντίκτυπο. Η στροφή προς τη σύγκλιση ποσών που καταβάλλονται ανά εκτάριο, τόσο μεταξύ όσο και (στην περίπτωση του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης) εντός των κρατών μελών, μπορεί να αυξήσει τις ενισχύσεις υπέρ ορισμένων μεγαλύτερων εκμεταλλεύσεων. Ορισμένα κράτη μέλη που εφαρμόζουν το καθεστώς βασικής ενίσχυσης επέλεξαν επίσης να διατηρήσουν τα υψηλά επίπεδα στήριξης που απορρέουν από τα επίπεδα επιδοτήσεων του παρελθόντος. Επομένως, τα επίπεδα ενισχύσεων μεταξύ των κρατών μελών μπορεί να διαφέρουν σημαντικά. Οι ενισχύσεις ανά εκτάριο μπορεί να κυμαίνονται από ούτε καν 100 ευρώ έως και άνω των 1 000 ευρώ.

Στόχοι της ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους στόχους:

- Οι τρεις στόχοι της ΚΓΠ είναι οι εξής:
  - προώθηση ενός «έξυπνου και ανθεκτικού» γεωργικού τομέα,
  - ενίσχυση της μέριμνας για το περιβάλλον και της δράσης για το κλίμα, καθώς και συμβολή στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα,
  - ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού στις αγροτικές περιοχές.

- Είναι ανάγκη να υπάρχει συνέπεια με τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τη συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, στις οποίες συμφώνησε η διάσκεψη των μερών στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαisiού των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- Πρέπει να υπάρξει δίκαιη συνεισφορά στους στόχους της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030.
- Η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει και να εγκρίνει τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ, και με τον τρόπο αυτό να μεγιστοποιήσει τη συμβολή της ΚΓΠ στις προτεραιότητες και τους στόχους της ΕΕ, καθώς και στην επίτευξη των στόχων των κρατών μελών όσον αφορά το κλίμα και την ενέργεια.
- Η ΚΓΠ πρέπει να καθοδηγήσει τη μετάβαση προς μια περισσότερο βιώσιμη γεωργία.

27. Η ερμηνεία των στόχων της Συνθήκης όσον αφορά την ΚΓΠ για την μετά το 2020 περίοδο, η οποία παρουσιάζεται στην ανακοίνωση, συμφωνεί, σε γενικές γραμμές, με τους στόχους της ΚΓΠ της τρέχουσας περιόδου (βλέπε [παράρτημα II](#)).

Έλλειψη σαφήνειας και ειδικότητας των στόχων

28. Οι στόχοι ορισμένων μέτρων της ΚΓΠ είναι ασαφείς. Παραδείγματος χάριν, ο στόχος του μέτρου οικολογικού προσανατολισμού, που εισήχθη με την τελευταία μεταρρύθμιση της ΚΓΠ για την ενίσχυση των περιβαλλοντικών επιδόσεών της, δεν προέβλεπε συγκεκριμένες τιμές-στόχο όσον αφορά τη συμβολή του μέτρου στο περιβάλλον και το κλίμα. Οι στόχοι πρέπει να προσδιορίζονται κατά το δυνατόν ποσοτικά, όχι μόνο ως προς τις εκροές, αλλά και ως προς τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο²⁰.

---

²⁰ Παγκόσμια Τράπεζα, «Thinking CAP: Supporting Agricultural Jobs and Incomes in the EU», 2017.

Ανάγκη συνέπειας με άλλους στόχους της ΕΕ

29. Οι πολιτικές της ΕΕ καλύπτουν πολλά διαφορετικά ζητήματα, πεδία και τομείς. Οι στόχοι της ΚΓΠ πρέπει να είναι συνεπείς με εκείνους άλλων πολιτικών (συμπεριλαμβανομένων της συνοχής, της δράσης για το κλίμα και της προστασίας του περιβάλλοντος). Κατά περίπτωση, πρέπει να προσδιορίζεται η συμβολή της ΚΓΠ στην επίτευξη άλλων στόχων της ΕΕ. Αυτό αφορά επίσης στόχους της ΕΕ υπό τη μορφή υποχρεωτικών διεθνών δεσμεύσεων²¹.

30. Οι διαφορετικοί τομείς πολιτικής της ΕΕ έχουν αλληλοεπικαλυπτόμενους στόχους όσον αφορά, παραδείγματος χάριν, την εδαφική ισορροπία/συνοχή, την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας. Η βελτίωση της συμπληρωματικότητας της ΚΓΠ με άλλες πολιτικές της ΕΕ θα αποτελούσε θετική εξέλιξη. Παραδείγματος χάριν, εντοπίσαμε ελάχιστα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι επιδιώχθηκε η επίτευξη των στόχων της συμπληρωματικότητας και των συνεργιών μεταξύ των ΕΔΕΤ στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης (που καθιερώθηκαν για την περίοδο 2014-2020) και στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

Εισροές της ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εισροές:

- Η ανακοίνωση, προκειμένου να μην προδικάσει την έκβαση της γενικότερης υπό εξέλιξη συζήτησης για το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, δεν κάνει λόγο για το μέγεθος του προϋπολογισμού της ΚΓΠ μετά το 2020.
- Η ανακοίνωση δεν συνδέει με σαφή τρόπο τις μελλοντικές εισροές με την αξιολόγηση των επιδόσεων.

²¹ Παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο της 21ης Διάσκεψης των Μερών (COP 21), των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ).

Η κατανομή των πόρων δεν βασίζεται επαρκώς ούτε στις ανάγκες ούτε στην αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της ΕΕ

31. Οι πόροι της ΚΓΠ κατανέμονται στα κράτη μέλη υπό τη μορφή εθνικών «κονδυλίων», τα οποία δεν καθορίζονται βάσει των αναγκών των κρατών μελών ή των δεσμεύσεών τους για την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων. Αντιθέτως, τα κράτη μέλη πρέπει να προτείνουν μέτρα για την ανάλωση αυτών των προκαθορισμένων «κονδυλίων». Η εν λόγω μέθοδος θέτει σε κίνδυνο τον προσανατολισμό των δαπανών προς τις επιδόσεις.

32. Διαπιστώσαμε ότι τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης συχνά δεν αιτιολογούν με πειστικό τρόπο την κατανομή των πόρων μεταξύ των μέτρων και των στόχων. Οι πόροι μπορεί πιθανό να διατεθούν σε τομείς όπου είναι πιθανό να απορροφηθούν πλήρως, και όχι σε τομείς όπου θα ικανοποιήσουν βασικές ανάγκες και θα αποφέρουν αποτελέσματα. Αυτό απηχεί έναν τρόπο σκέψης που έχει ως γνώμονα την απορρόφηση των κονδυλίων και όχι τις επιδόσεις.

33. Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης δεν αντανακλούν, γενικώς, τις διαφορές μεταξύ των δυνατοτήτων των διαφορετικών μέτρων να αποφέρουν προστιθέμενη αξία της ΕΕ. Εάν οι πόροι της ΕΕ επικεντρωθούν εκ νέου στα μέτρα που αποφέρουν τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία σε επίπεδο ΕΕ, θα βελτιωνόταν η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση της συγκεκριμένης πολιτικής.

34. Ο ΟΟΣΑ²² ορίζει την κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων ως κατάρτιση του προϋπολογισμού κατά τρόπο που να συνδέει τους διατιθέμενους πόρους με μετρήσιμα αποτελέσματα. Η Επιτροπή δεν αποδέχθηκε την πρόσφατη σύστασή μας να εφαρμόσει, κατά περίπτωση, στη χρηματοδότηση των παρεμβάσεων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την περίοδο μετά το 2020 την έννοια του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων, η οποία συνδέει κάθε αύξηση των πόρων με αύξηση των εκροών ή άλλων αποτελεσμάτων. Μολονότι υποστηρίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι «προϋπολογισμός βάσει επιδόσεων» και ότι οι σχετικές με τις επιδόσεις πληροφορίες μπορούν να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού, η Επιτροπή ανέφερε στις

---

²² ΟΟΣΑ: «Policy Brief», Μάρτιος 2008, «Performance Budgeting: A Users' guide».

απαντήσεις της ότι δεν θεωρεί σκόπιμη την προσέγγιση της ρητής σύνδεσης των διατιθέμενων πόρων με τις εκροές ή τα αποτελέσματα ούτε εφαρμόσιμη στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Οι διαδικασίες της ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες:

- Τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ θα καλύπτουν τις παρεμβάσεις για αμφότερους τον πρώτο και δεύτερο πυλώνα, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται συνέπεια πολιτικής τόσο στο πλαίσιο της συνολικής μελλοντικής ΚΓΠ όσο και με άλλες πολιτικές.
- Η διαδικασία προγραμματισμού πρέπει να απλουστευθεί σε σύγκριση με τον τρέχοντα προγραμματισμό για την αγροτική ανάπτυξη.
- Οι λεπτομερείς κανόνες επιλεξιμότητας και τα περιοριστικά μέτρα σε επίπεδο ΕΕ πρέπει να εξαλειφθούν.
- Οι άμεσες ενισχύσεις θα εκπληρώνουν την αποστολή τους αποτελεσματικότερα και αποδοτικότερα, εάν απλουστευθούν και στοχοθετηθούν καλύτερα.
- Η χορήγηση εισοδηματικής στήριξης στους γεωργούς θα εξαρτάται από την εφαρμογή κλιματικών και περιβαλλοντικών πρακτικών, που θα αποτελούν τη βάση για περισσότερο φιλόδοξες εθελοντικές πρακτικές.
- Εντατικότερη χρήση καινοτόμων χρηματοοικονομικών μέσων.
- Η ΚΓΠ θα βελτιώσει τη συμπληρωματικότητά της με άλλες πολιτικές της ΕΕ που αφορούν τις αγροτικές περιοχές.

Για τον σχεδιασμό οικονομικώς αποδοτικών μέσων για την ΚΓΠ, χρειάζονται καλύτερης ποιότητας και ταχύτερα διαθέσιμες πληροφορίες

35. Τα μέσα της ΚΓΠ δεν σχεδιάζονται πάντοτε βάσει αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο αιώνιο πρόβλημα του κύκλου πολιτικής της ΕΕ, κατά τον οποίο ο σχεδιασμός της νέας περιόδου προγραμματισμού αρχίζει προτού να καταστούν διαθέσιμα, από προηγούμενες περιόδους, επαρκή και συναφή στοιχεία σχετικά με τις δαπάνες και τα αποτελέσματα. Η έλλειψη επαρκών στοιχείων (για διάφορα θέματα, όπως η βιοποικιλότητα και το έδαφος, η ζήτηση γνώσεων και συμβουλών ή το βιοτικό επίπεδο των γεωργικών νοικοκυριών) και ο επακόλουθος ανακριβής προσδιορισμός των πραγματικών αναγκών (βλέπε **σημεία 20-23**) έχουν ως αποτέλεσμα την ανεπαρκή στόχευση της στήριξης. Η Επιτροπή δρομολόγησε πρόσφατα τη διενέργεια επισκοπήσεων σχετικά με τις δαπάνες, ωστόσο δεν έχουμε ακόμη διαπιστώσει ποια μεθοδολογία ακολουθεί.

36. Για ορισμένα μέτρα της ΚΓΠ καταγράφονται φαινόμενα μη αποδοτικής δαπάνης ή μετατόπισης του οφέλους. Για ορισμένες επιλέξιμες δραστηριότητες, όταν ο κίνδυνος εμφάνισης των ανωτέρω φαινομένων είναι υψηλός, τα χρηματοοικονομικά μέσα θα μπορούσαν να αποτελέσουν την προκρινόμενη επιλογή.

37. Η ΕΕ αποφάσισε να χρηματοδοτήσει τη δράση για το κλίμα ενσωματώνοντάς τη στα διαφορετικά χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ. Εντούτοις, διαπιστώσαμε ότι στους τομείς της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης δεν έχει υπάρξει σημαντική στροφή προς τη δράση για το κλίμα, και ότι δεν έχουν διερευνηθεί στο έπακρο όλες οι ενδεχόμενες ευκαιρίες χρηματοδότησής της.

Εξασφάλιση της συνέπειας μεταξύ της ΚΓΠ και των άλλων πολιτικών της ΕΕ, καθώς και μεταξύ των διαφορετικών μέσων της ΚΓΠ

38. Ορισμένες φορές, η ΚΓΠ εκπέμπει αντιφατικά μηνύματα, υποστηρίζοντας μέτρα των οποίων ο αντίκτυπος είναι ασύμβατος. Παραδείγματος χάριν, ο ΟΟΣΑ υποστηρίζει²³ ότι ο

---

²³ ΟΟΣΑ: «Evaluation of Agricultural Policy Reforms in the European Union: The Common Agricultural Policy 2014-20».

ενδεχόμενος αντίκτυπος του οικολογικού προσανατολισμού αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τον αντίκτυπο της προαιρετικής συνδεδεμένης στήριξης. Ορισμένες αντισταθμίσεις δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια. Παραδείγματος χάριν, η εισοδηματική στήριξη κεφαλαιοποιείται στην τιμή της γης, αυξάνοντας τα εμπόδια για την είσοδο νέων γεωργών. Οι νέοι γεωργοί λαμβάνουν πρόσθετη στήριξη, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται έντονα το φαινόμενο μη αποδοτικής δαπάνης και να αυξάνεται περαιτέρω ο αντίκτυπος στις τιμές της γης.

39. Επί του παρόντος, οι στόχοι για το περιβάλλον και το κλίμα ενσωματώνονται στην ΚΓΠ μέσω του οικολογικού προσανατολισμού και της πολλαπλής συμμόρφωσης. Εντούτοις, οι υποχρεώσεις που αφορούν τον οικολογικό προσανατολισμό συνήθως δεν είναι απαιτητικές και εφαρμόζονται μόνο σε μικρό ποσοστό δικαιούχων. Οι απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης ισχύουν μεν για την πλειονότητα των δικαιούχων της ΚΓΠ, όμως το δικαίωμα στη στήριξη από την ΚΓΠ δεν εξαρτάται από την τήρησή τους. Επίσης, οι κυρώσεις λόγω της μη συμμόρφωσης μεμονωμένων γεωργών τείνουν, ως ποσοστό, να είναι χαμηλές, μολονότι, εάν επιβληθούν ευρύτερα, μπορεί να έχουν σημαντικό αντίκτυπο. Έχουμε συστήσει η χορήγηση άμεσων ενισχύσεων να εξαρτάται από την τήρηση ενός συνόλου βασικών απαιτήσεων για το περιβάλλον και το κλίμα, στις οποίες να συμπεριλαμβάνονται οι ισχύοντες κανόνες για την πολλαπλή συμμόρφωση και τον οικολογικό προσανατολισμό.

40. Επίσης, είναι αναγκαίο να υπάρχει καλύτερος συντονισμός με τα μέσα πολιτικής εκτός της ΚΓΠ. Διαπιστώνονται αλληλοεπικαλύψεις στο πεδίο αναφοράς των έργων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (δεύτερος πυλώνας της ΚΓΠ) και όσων χρηματοδοτούνται από άλλα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, ιδίως από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Παραδείγματος χάριν, οι επενδύσεις στην ανανεώσιμη ενέργεια μπορούν να υποστηριχθούν από το ΕΓΤΑΑ αλλά και από διάφορα άλλα ταμεία.

Η απλούστευση είναι αναγκαία, αλλά όχι εις βάρος της αποτελεσματικότητας

41. Ένα παράδειγμα αντιπαραγωγικής πολυπλοκότητας αποτελούν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία συχνά αριθμούν αρκετές εκατοντάδες σελίδες, με δεσμευτικές λεπτομέρειες για ορισμένες πτυχές της υλοποίησής τους, ενώ παραμένουν

ασαφή όσον αφορά τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ένα άλλο παράδειγμα αποτελούν οι αλληλοεπικαλυπτόμενες απαιτήσεις του οικολογικού προσανατολισμού, του γεωργοπεριβαλλοντικού-κλιματικού μέτρου και, σε μικρότερο βαθμό, της πολλαπλής συμμόρφωσης. Ωστόσο, για να είναι μια πολιτική αποτελεσματική και αποδοτική, ενδεχομένως να χρειάζεται να υπάρχει κάποιος βαθμός πολυπλοκότητας.

Πρέπει να δοθεί επαρκής χρόνος για την ανάπτυξη της επόμενης μεταρρύθμισης της ΚΓΠ

42. Στο παρελθόν διατυπώσαμε τη σύσταση η Επιτροπή να αποφεύγει τις αλληλοεπικαλύψεις των περιόδων επιλεξιμότητας, ευθυγραμμίζοντας κατά το δυνατόν την περίοδο επιλεξιμότητας με την περίοδο προγραμματισμού, καθώς και τις περιόδους που καλύπτει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο με τις περιόδους στρατηγικής της ΕΕ. Η υλοποίηση των τρεχόντων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης άρχισε με καθυστέρηση, εν μέρει λόγω των πολύπλοκων κανόνων και του χρόνου που ήταν αναγκαίος για την εξέταση και έγκριση των ογκωδών εγγράφων προγραμματισμού από την Επιτροπή.

Εκροές, επακόλουθα και εξωγενείς παράγοντες της ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις εκροές, τα επακόλουθα και τους εξωγενείς παράγοντες²⁴:

- Τα κράτη μέλη πρέπει να επιδιώξουν ρεαλιστικούς και ενδεδειγμένους στόχους.
- Η διαδικασία διασφάλισης αξιοπιστίας θα πρέπει να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις χάραξης μιας πολιτικής που θα στηρίζεται στα αποτελέσματα, κάτι που περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την εφαρμογή αξιόπιστων και μετρήσιμων δεικτών,

²⁴ Στο εγχειρίδιο ελέγχου επιδόσεων του ΕΕΣ ορίζουμε ως εκροές όσα παράγονται ή επιτυγχάνονται με τους πόρους που διατέθηκαν για μια παρέμβαση. Ως επακόλουθα νοούνται οι μεταβολές που επέρχονται από την υλοποίηση μιας παρέμβασης και οι οποίες συνδέονται συνήθως με τους στόχους της. Τα επακόλουθα περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα, δηλαδή τις άμεσες μεταβολές για τους άμεσους αποδέκτες μετά το πέρας της συμμετοχής τους σε δημόσια παρέμβαση, και τον αντίκτυπο, δηλαδή τις περισσότερο μακροπρόθεσμες κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις που παρατηρούνται έπειτα από ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση μιας παρέμβασης και οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν είτε τους άμεσους αποδέκτες της παρέμβασης είτε έμμεσους αποδέκτες που δεν εμπίπτουν στα όρια της παρέμβασης.

καθώς και ενός αξιόπιστου συστήματος παρακολούθησης των επιδόσεων και υποβολής σχετικών εκθέσεων.

Ανάγκη ενός αποτελεσματικού συστήματος επιδόσεων που θα συνδέει τις εκροές, τα αποτελέσματα, τον αντίκτυπο και τους στόχους

43. Η Επιτροπή διαθέτει επί του παρόντος ένα πολύπλοκο και ετερόκλητο πλαίσιο αναφοράς στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις, με πολλούς δείκτες. Έχουμε συστήσει τη μείωση του αριθμού των δεικτών, ώστε να δοθεί έμφαση σε εκείνους που μετρούν καλύτερα τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ.

44. Συχνά, οι δείκτες δεν παρέχουν πληροφορίες που να είναι σχετικές με την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου των πολιτικών. Οι «δείκτες αποτελέσματος» τους οποίους χρησιμοποιεί η Επιτροπή συχνά δεν μετρούν αποτελέσματα αλλά εκροές (ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, εισροές) και δεν συνδέονται σαφώς με τους στόχους της ΕΕ²⁵.

45. Όσον αφορά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού (2007-2013), καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη δεν απέδειξαν επαρκώς όσα είχαν επιτευχθεί σε σχέση με τους στόχους της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης. Διαπιστώσαμε ότι οι στόχοι δεν ήταν απολύτως σαφείς και ότι, παρά την υποστήριξη από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη δεν είχαν υποβάλει αξιόπιστες, συνεπείς και αρκούντως συναφείς πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, από τις οποίες να προκύπτουν τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν σε σχέση με τους τεθέντες στόχους.

46. Η καθιέρωση του ισχύοντος κοινού συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης αποτέλεσε βήμα προόδου, ωστόσο οι πληροφορίες για τις επιδόσεις της πολιτικής παραμένουν ελλιπείς και ενίοτε αναξιόπιστες. Το 2016 η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής (IAS) εντόπισε σοβαρές αδυναμίες στους στόχους που είχαν τεθεί, στους δείκτες που χρησιμοποιούνταν και στα στοιχεία που συγκεντρώνονταν και επεσήμανε ότι τα εν λόγω προβλήματα μπορεί να υπονομεύσουν την ικανότητα της

---

²⁵ Παγκόσμια Τράπεζα «Thinking CAP: Supporting Agricultural Jobs and Incomes in the EU», 2017.

ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης όσον αφορά την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την υποβολή στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις της ΚΓΠ την περίοδο 2014-2020.

Αναφέραμε επίσης ότι τα έγγραφα της Επιτροπής σχετικά με τις επιδόσεις δεν προβαίνουν πάντοτε σε αξιολόγηση των στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν²⁶.

Σύνδεση των καταβαλλόμενων ποσών με την επίτευξη των τιμών-στόχου που συμφωνούνται σχετικά με τις επιδόσεις

47. Οι συνέπειες τυχόν ανεπαρκών επιδόσεων για τα κράτη μέλη είναι, επί του παρόντος, περιορισμένες²⁷. Το αποθεματικό επίδοσης παρέχει ελάχιστα κίνητρα για καλύτερη επικέντρωση στα αποτελέσματα, δεδομένου ότι η αξιολόγησή του βασίζεται κυρίως σε δαπάνες και εκροές. Εντούτοις, διαπιστώσαμε ότι η θέσπιση των κατάλληλων προϋποθέσεων και μια μεγαλύτερη περίοδος παρακολούθησης αυξάνουν την πιθανότητα τα έργα να αποδειχθούν χρήσιμα.

Η πολιτική πρέπει να παρακολουθείται και, κατά περίπτωση, να αναπροσαρμόζεται

48. Όσον αφορά την περίοδο 2014-2020, διατυπώσαμε τη σύσταση η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συγκεντρώνουν εγκαίρως συναφή και αξιόπιστα στοιχεία, τα οποία να παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τα επιτεύγματα των χρηματοδοτούμενων έργων και μέτρων. Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να επιτρέπουν τη συναγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των δαπανώμενων πόρων, να προσδιορίζουν τα μέτρα και τα είδη των έργων που συμβάλλουν περισσότερο στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ και να αποτελούν σταθερή βάση για τη βελτίωση της διαχείρισης των μέτρων.

---

²⁶ COM(2017) 497 final – Ετήσια έκθεση της ΙΑΣ για το 2016.

²⁷ ΟΟΣΑ: «Budgeting and performance in the European Union: A review by the OECD in the context of EU budget focused on results».

Υποχρέωση λογοδοσίας σχετικά με την ΚΓΠ

Τι αναφέρει η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την υποχρέωση λογοδοσίας:

Η διαδικασία διασφάλισης αξιοπιστίας θα πρέπει να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις χάραξης μιας πολιτικής που θα στηρίζεται στα αποτελέσματα, κάτι που περιλαμβάνει την ανάπτυξη και την εφαρμογή αξιόπιστων και μετρήσιμων δεικτών, καθώς και ενός αξιόπιστου συστήματος παρακολούθησης των επιδόσεων και υποβολής σχετικών εκθέσεων.

49. Στην πανοραμική επισκόπησή μας σχετικά με τις ρυθμίσεις της ΕΕ που αφορούν τη λογοδοσία και τον δημόσιο έλεγχο, εντοπίσαμε έξι βασικά στοιχεία για μια ισχυρή αλυσίδα λογοδοσίας, διαφάνειας και ελέγχου:

- σαφής καθορισμός των ρόλων και αρμοδιοτήτων,
- παροχή διασφάλισης από τη διοίκηση όσον αφορά την επίτευξη των στόχων πολιτικής και τη χρήση των πόρων,
- πλήρης δημοκρατική εποπτεία,
- ύπαρξη κυκλωμάτων ανατροφοδότησης που παρέχουν τη δυνατότητα διορθωτικών δράσεων / βελτιώσεων,
- ισχυρή εντολή για ανεξάρτητο εξωτερικό έλεγχο με σκοπό την επαλήθευση των λογαριασμών, της συμμόρφωσης και των επιδόσεων,
- υλοποίηση και παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται στις συστάσεις ελέγχου.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

50. Επιδοκιμάζουμε τη φιλοδοξία της Επιτροπής να μεταβεί σε ένα μοντέλο λειτουργίας βάσει επιδόσεων, το οποίο, εάν εφαρμοστεί σωστά, θα βελτιώσει ενδεχομένως την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της ΚΓΠ. Βάσει της επισκόπησής μας, διατυπώνουμε σύνολο κριτηρίων για την αξιολόγηση της μελλοντικής ΚΓΠ (ανά στάδιο του

μοντέλου λογικής προγράμματος) και υπογραμμίζουμε ορισμένες από τις βασικές προκλήσεις που διαγράφονται στον ορίζοντα.

Αξιολόγηση των αναγκών της ΚΓΠ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

- 1.1. Οι ανάγκες προσδιορίζονται βάσει αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων.
- 1.2. Αποδεικνύεται η προστιθέμενη αξία που αποφέρει η ικανοποίηση των αναγκών αυτών σε επίπεδο ΕΕ.
- 1.3. Οι προτάσεις της ΚΓΠ λαμβάνουν υπόψη τις μακροπρόθεσμες τάσεις.
- 1.4. Οι προτάσεις της ΚΓΠ είναι σαφείς ως προς τις διανεμητικές επιπτώσεις.

51. Βασική πρόκληση για τη διασφάλιση της επιτυχίας της επόμενης ΚΓΠ είναι ο προσδιορισμός των προς αντιμετώπιση αναγκών, με τη χρήση συναφών και αξιόπιστων στοιχείων. Η απόφαση σχετικά με το ποιες ανάγκες θα αντιμετωπιστούν πρέπει να βασίζεται σε αξιολόγηση της ενδεχόμενης προστιθέμενης αξίας της ΕΕ.

52. Δεδομένου ότι ορισμένες ενισχύσεις της ΚΓΠ θα εξακολουθήσουν να καταβάλλονται έως και 12 έτη μετά την υποβολή των προτάσεων πολιτικής, οι προτάσεις αυτές πρέπει να λάβουν υπόψη τους τις μακροπρόθεσμες τάσεις. Τέλος, η ορθή λειτουργία της ενιαίας γεωργικής αγοράς αποτελεί σημαντικό επίτευγμα της ΚΓΠ. Επομένως, και για λόγους ισότιμης μεταχείρισης, οι προτάσεις της ΚΓΠ πρέπει να παρουσιάζουν με σαφήνεια τις διανεμητικές επιπτώσεις τους.

Αξιολόγηση των στόχων της ΚΓΠ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

- 2.1. Οι στόχοι της ΕΕ για την ΚΓΠ καθορίζονται σαφώς και αντανακλούν τις προσδιορισθείσες ανάγκες και το μακροπρόθεσμο όραμα για την ΚΓΠ.
- 2.2. Οι στόχοι της ΕΕ για την ΚΓΠ μεταφράζονται σε ποσοτικά προσδιορισμένες τιμές-στόχο σε επίπεδο αντικτύπου και αποτελεσμάτων.

2.3. Οι στόχοι της ΕΕ για την ΚΓΠ είναι συνεπείς με άλλους γενικούς και τομεακούς στόχους πολιτικής της ΕΕ, καθώς και με διεθνείς δεσμεύσεις²⁸.

53. Στο πλαίσιο του μοντέλου λειτουργίας βάσει επιδόσεων, ο προσδιορισμός συγκεκριμένων αναμενόμενων αποτελεσμάτων και αντικτύπου της πολιτικής θα αποτελέσει ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση στο μέλλον. Η ΕΕ θα επιτύχει τους στόχους της μόνο εάν τα κράτη μέλη δεσμευθούν, στα στρατηγικά σχέδιά τους, για την επίτευξη επαρκώς φιλόδοξων και συναφών τιμών-στόχου όσον αφορά τις επιδόσεις.

Αξιολόγηση των εισροών της ΚΓΠ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

3.1. Οι πόροι κατανέμονται βάσει αξιολόγησης των αναγκών και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

3.2. Οι πόροι δαπανώνται σε τομείς όπου η παρέμβαση της ΕΕ μπορεί να αποφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία.

54. Μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις είναι να συνδεθεί το μοντέλο λειτουργίας βάσει επιδόσεων με την κατάρτιση του προϋπολογισμού βάσει επιδόσεων, ενώ παράλληλα η χρηματοδότηση να αντανακλά τις προσδιορισθείσες ανάγκες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Η εφαρμογή των αρχών αυτών πρέπει να απαιτείται σαφώς στο πλαίσιο της εφαρμογής των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ.

55. Η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν πραγματεύεται το ζήτημα της συγχρηματοδότησης, η οποία εφαρμόζεται, επί του παρόντος, για τον δεύτερο πυλώνα. Το νέο μοντέλο λειτουργίας θα συνδυάζει τους δύο πυλώνες στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδίου. Η ύπαρξη ή μη συγχρηματοδότησης επηρεάζει σημαντικά την ισορροπία των κινήτρων που ενεργοποιούνται κατά την υλοποίηση της ΚΓΠ. Το νέο μοντέλο λειτουργίας δεν μπορεί να αξιολογηθεί χωρίς να αποσαφηνιστούν οι μηχανισμοί συγχρηματοδότησης. Τα ποσοστά

---

²⁸ Παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο της 21ης Διάσκεψης των Μερών (COP 21), των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

συγχρηματοδότησης της ΕΕ πρέπει να αντανακλούν την προστιθέμενη αξία της στα διαφορετικά είδη και τομείς παρέμβασης.

Αξιολόγηση των διαδικασιών της ΚΓΠ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

- 4.1. Η πολιτική εφαρμόζεται με οικονομικώς αποδοτικά μέσα, που βασίζονται σε αδιάσειστα αποδεικτικά στοιχεία.
- 4.2. Υπάρχει συνέπεια μεταξύ της ΚΓΠ και των άλλων πολιτικών της ΕΕ, καθώς και μεταξύ των διαφορετικών μέσων της ΚΓΠ.
- 4.3. Οι κανόνες εφαρμογής είναι απλοί και δεν θέτουν σε κίνδυνο την οικονομική αποδοτικότητα.
- 4.4. Προτείνονται κατάλληλες ρυθμίσεις για τη μετάβαση στο νέο μοντέλο λειτουργίας.

56. Η ανακοίνωση τάσσεται υπέρ της συνέχισης της καταβολής άμεσων ενισχύσεων στους γεωργούς και η επίτευξη πολλών από τους αναφερόμενους στόχους επιδιώκεται ήδη με τα υφιστάμενα μέτρα. Επομένως, είναι πιθανό τα μέτρα που θα εφαρμόσουν τα κράτη μέλη μετά το 2020 να είναι παρεμφερή με τα τρέχοντα.

57. Η σαφήνεια και η βελτιωμένη ποιότητα των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ θα συμβάλουν αποφασιστικά στην επιτυχία της μετά το 2020. Η οικονομική αποδοτικότητα των μέσων που θα επιλέξουν ή/και θα σχεδιάσουν τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδεικνύεται στα σχέδια αυτά, βάσει αδιάσειστων αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων επιστημονικών πηγών και απολογισμού των υφιστάμενων μέτρων. Τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ θα πρέπει να αναφέρουν με ποιον τρόπο τα διάφορα μέσα της ΚΓΠ θα αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς και με ποιον τρόπο θα συντονίζονται με τις άλλες πολιτικές που αφορούν τις αγροτικές περιοχές.

58. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να επιδιώξουν την απλούστευση των κανόνων, και να επικεντρωθούν στα στοιχεία που είναι ουσιαστικά για τις επιδόσεις.

59. Θα υπάρχει συνεχώς η ανάγκη ύπαρξης ορισμένων βασικών κανόνων σε επίπεδο ΕΕ. Εάν συνεχιστεί η καταβολή άμεσων ενισχύσεων, οι σχετικές βασικές απαιτήσεις πρέπει να καθοριστούν στη νομοθεσία της ΕΕ. Οι κανόνες της ΕΕ πρέπει να εγγυώνται δίκαιες

πρακτικές με ισότιμους όρους ανταγωνισμού (περιλαμβανομένων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και των απαιτήσεων του ΠΟΕ).

60. Είναι επίσης πρωταρχικής σημασίας να δοθεί επαρκής χρόνος για τη θέσπιση των κατάλληλων ρυθμίσεων μετάβασης προς την εφαρμογή του νέου μοντέλου λειτουργίας.

Αξιολόγηση των εκροών, των επακολούθων και των εξωγενών παραγόντων της ΚΓΠ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

5.1. Ένα αποτελεσματικό σύστημα επιδόσεων συνδέει τους στόχους της πολιτικής με τις εκροές, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπό τους.

5.2. Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ των ποσών που καταβλήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και της επίτευξης των συμφωνηθέντων τιμών-στόχου όσον αφορά τις επιδόσεις.

5.3. Οι επιδόσεις πολιτικής και οι σχετικοί εξωγενείς παράγοντες αποτελούν αντικείμενο παρακολούθησης, και η πολιτική προσαρμόζεται κατά περίπτωση.

61. Βασική πρόκληση για τον μηχανισμό λειτουργίας της ΚΓΠ βάσει επιδόσεων μετά το 2020 είναι να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ θα παρέχει πόρους για εκροές που είναι σχετικές με τους στόχους της ΕΕ και οι οποίες έχουν επιτευχθεί. Η σχέση μεταξύ των τιμών-στόχου των κρατών μελών όσον αφορά τις επιδόσεις και των στόχων της ΕΕ πρέπει να καταδεικνύεται στα στρατηγικά σχέδια της ΕΕ. Η διασφάλιση ότι οι εκροές και τα αποτελέσματα όντως επιτεύχθηκαν πρέπει να προέρχεται από τις εξής δύο πηγές:

- αξιόπιστα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, στα οποία θα βασίζεται η αναφορά στοιχείων για τις επιδόσεις της διαχείρισης και τα οποία θα αξιοποιούν περαιτέρω τις σύγχρονες τεχνολογίες για τη διενέργεια ελέγχων σε πραγματικό χρόνο, και
- ανεξάρτητο εξωτερικό έλεγχο.

62. Προκειμένου η ΚΓΠ να αποτελέσει μετά το 2020 πολιτική βασιζόμενη στις επιδόσεις, θα πρέπει να είναι σαφής η σύνδεση μεταξύ των επιτυγχανόμενων αποτελεσμάτων και της παρεχόμενης δημοσιονομικής στήριξης. Τέτοιου είδους ρυθμίσεις θα μπορούσαν να

εφαρμοστούν τόσο στη σχέση της Επιτροπής με τα κράτη μέλη όσο και, στο μέτρο του δυνατού, στη σχέση των κρατών μελών με τις επιμέρους εκμεταλλεύσεις ή έργα.

63. Για να διασφαλίσουν τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν εγκαίρως πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον τα μέτρα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων με αποδοτικό τρόπο. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή, κατά περίπτωση, της πολιτικής και των δαπανών.

Τήρηση της υποχρέωσης λογοδοσίας

ΚΡΙΤΗΡΙΑ:

6.1. Υπάρχει ισχυρή αλυσίδα λογοδοσίας και ελέγχου.

64. Η φύση της μεταβολής του ρόλου των κρατών μελών και της Επιτροπής δεν διευκρινίζεται στην ανακοίνωση και θα πρέπει να αποσαφηνιστεί στη νομοθετική πρόταση. Μολονότι το έγγραφο κάνει λόγο για τον μεγαλύτερο ρόλο που θα διαδραματίζουν τα κράτη μέλη, δίδει στην Επιτροπή τον καίριο ρόλο της έγκρισης των στρατηγικών σχεδίων των κρατών μελών που αφορούν την ΚΓΠ «προκειμένου να μεγιστοποιείται η συμβολή της ΚΓΠ στις προτεραιότητες και τους στόχους της ΕΕ και στην επίτευξη των κλιματικών και ενεργειακών στόχων των κρατών μελών».

65. Η καθιέρωση του νέου μοντέλου λειτουργίας πρέπει να στηρίζεται στα ισχυρότερα στοιχεία των υφιστάμενων δομών διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων ελέγχου (όπως το σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων - LPIS).

66. Η διασφάλιση όσον αφορά τις επιδόσεις της δράσης της ΕΕ θα καταστεί ουσιαστικό στοιχείο του νέου μοντέλου λειτουργίας. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, θα είναι αναγκαία η παροχή διασφάλισης όχι μόνο όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, αλλά και την αποδοτικότητα και την οικονομία των δαπανών της ΕΕ, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να εξασφαλίζεται η νομιμότητα και κανονικότητά τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΕΣ ΠΡΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ**ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ****Ετήσιες εκθέσεις**

Ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2016.

Ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2015.

Ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2014.

Ειδικές εκθέσεις

αριθ. 10/2018: Καθεστώς βασικής ενίσχυσης για τους γεωργούς – σε καλό δρόμο από άποψη λειτουργίας, με περιορισμένη όμως συμβολή στην απλούστευση, τη στόχευση και τη σύγκλιση των επιπέδων ενίσχυσης

αριθ. 05/2018: Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη: σημαντικές δυνατότητες συνεργιών που παραμένουν εν πολλοίς αναξιοποίητες

αριθ. 21/2017: Οικολογικός προσανατολισμός: ένα πολυπλοκότερο καθεστώς εισοδηματικής στήριξης, χωρίς αποτελέσματα για το περιβάλλον μέχρι τώρα

αριθ. 16/2017: Προγραμματισμός στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης: λιγότερη πολυπλοκότητα και μεγαλύτερη έμφαση στα αποτελέσματα

αριθ. 15/2017: Οι εκ των προτέρων αιρεσιμότητες και το αποθεματικό επίδοσης στον τομέα της συνοχής: καινοτόμα μέσα που δεν έχουν ακόμη αποδειχθεί αποτελεσματικά

αριθ. 10/2017: Πρέπει να βελτιωθεί η στόχευση της στήριξης που παρέχει η ΕΕ σε νέους γεωργούς ώστε να προωθηθεί αποτελεσματικά η ανανέωση των γενεών

αριθ. 2/2017: Διαπραγμάτευση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων του τομέα της συνοχής της περιόδου 2014 2020 από την Επιτροπή: δαπάνες περισσότερο

στοχευμένες στις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», αλλά πολυπλοκότερες ρυθμίσεις για τη μέτρηση των επιδόσεων

αριθ. 36/2016: Αξιολόγηση των ρυθμίσεων για το κλείσιμο των προγραμμάτων στους τομείς της συνοχής και της αγροτικής ανάπτυξης για την περίοδο 2007-2013

αριθ. 34/2016: Καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων: η ΕΕ έχει την ευκαιρία να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων

αριθ. 31/2016: Δαπανώντας τουλάχιστον το ένα πέμπτο του προϋπολογισμού της ΕΕ υπέρ της δράσης για το κλίμα: φιλόδοξες προσπάθειες που κινδυνεύουν σοβαρά να αποδειχθούν ανεπαρκείς

αριθ. 26/2016: Πρόκληση για την πολλαπλή συμμόρφωση εξακολουθούν να αποτελούν η ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της αλλά και η απλούστευσή της

αριθ. 19/2016: Εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ διά χρηματοοικονομικών μέσων: διδάγματα από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013

αριθ. 03/2016: Καταπολέμηση του ευτροφισμού στη Βαλτική Θάλασσα: χρειάζεται να γίνουν περισσότερα και αποτελεσματικότερα βήματα

αριθ. 1/2016: Έχει σχεδιαστεί σωστά και βασίζεται σε ορθά δεδομένα το σύστημα της Επιτροπής για τη μέτρηση των επιδόσεων σε σχέση με τα εισοδήματα των γεωργών;

αριθ. 25/2015: Στήριξη αγροτικών υποδομών από την ΕΕ: περιθώριο σημαντικής αύξησης της αποδοτικότητας των δαπανών

αριθ. 23/2015: Ποιότητα των υδάτων στη λεκάνη απορροής του Δούναβη: έχει επιτευχθεί πρόοδος στην εφαρμογή της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα, αλλά πρέπει να γίνουν περισσότερα

αριθ. 20/2015: Η οικονομική αποδοτικότητα της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ σε μη παραγωγικές επενδύσεις στον τομέα της γεωργίας

αριθ. 12/2015: Η προτεραιότητα της ΕΕ για την προώθηση μιας αγροτικής οικονομίας που θα βασίζεται στη γνώση επηρεάστηκε από την κακή διαχείριση των μέτρων μεταφοράς γνώσεων και παροχής συμβουλών

αριθ. 5/2015: Αποτελούν τα χρηματοοικονομικά μέσα επιτυχές και ελπιδοφόρο εργαλείο για τον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης;

αριθ. 23/2014: Σφάλματα στις δαπάνες αγροτικής ανάπτυξης: αιτίες και αντιμετώπιση

αριθ. 4/2014: Ενσωμάτωση των στόχων της πολιτικής υδάτων της ΕΕ στην ΚΓΠ: μερικώς επιτυχής

αριθ. 12/2013: Μπορούν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταδείξουν ότι τα κονδύλια της ΕΕ που διατίθενται για την πολιτική αγροτικής ανάπτυξης δαπανώνται ορθά;

αριθ. 10/2013: Κοινή γεωργική πολιτική: Σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε ορθά η ειδική στήριξη που χορηγείται βάσει του άρθρου 68 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου;

αριθ. 8/2013: Στήριξη για τη βελτίωση της οικονομικής αξίας των δασών από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

αριθ. 6/2013: Πέτυχαν τα κράτη μέλη και η Επιτροπή τη βέλτιστη σχέση κόστους/οφέλους με τα μέτρα για τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας;

αριθ. 1/2013: Υπήρξε η στήριξη της ΕΕ προς τη βιομηχανία τροφίμων αποτελεσματική και αποδοτική όσον αφορά την αύξηση της αξίας των γεωργικών προϊόντων;

αριθ. 8/2012: Στοχοθέτηση της ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

αριθ. 7/2011: Σχεδιάστηκε σωστά και τυγχάνει ορθής διαχείρισης η γεωργοπεριβαλλοντική στήριξη;

Άλλα έγγραφα

Ενημερωτικό έγγραφο: Το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ: Μεταρρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του προϋπολογισμού της ΕΕ (2018)

Πανοραμική επισκόπηση: Δράση της ΕΕ για την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή (2017)

Ενημερωτικό έγγραφο: Προϋπολογισμός της ΕΕ: Ώρα για μεταρρύθμιση; Ενημερωτικό έγγραφο σχετικά με την ενδιάμεση επανεξέταση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (2016)

Πανοραμική επισκόπηση: Εξασφαλίζοντας την αποδοτικότητα των κεφαλαίων της ΕΕ: πανοραμική επισκόπηση των κινδύνων που επαπειλούν τη δημοσιονομική διαχείριση του προϋπολογισμού της ΕΕ (2014)

Πανοραμική επισκόπηση: Κενά, αλληλοεπικαλύψεις και προκλήσεις: πανοραμική επισκόπηση των ρυθμίσεων της ΕΕ σχετικά με τη λογοδοσία και τον δημόσιο έλεγχο (2014)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΓΠ ΟΠΩΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

Στόχοι της ΚΓΠ όπως ορίζονται στη Συνθήκη (άρθρο 39 ΣΛΕΕ):

- να αυξάνει την **παραγωγικότητα της γεωργίας** με την ανάπτυξη της **τεχνικής προόδου**, με την εξασφάλιση της **ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής**, καθώς και της **αρίστης χρησιμοποίησης των συντελεστών παραγωγής**, ιδίως του **εργατικού δυναμικού**,
- να εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα **δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό**, ιδίως με την **αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία**,
- να **σταθεροποιεί τις αγορές**,
- να εξασφαλίζει τον **εφοδιασμό**,
- να διασφαλίζει **λογικές τιμές** κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Συναφείς οριζόντιοι στόχοι της Συνθήκης:

- προαγωγή υψηλού επιπέδου απασχόλησης (άρθρο 9),
- περιβαλλοντική προστασία [...] προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη (άρθρο 11),
- προστασία του καταναλωτή (άρθρο 12) και απαιτήσεις καλής διαβίωσης των ζώων (άρθρο 13),
- δημόσια υγεία (άρθρο 168, παράγραφος 1) και
- οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή (άρθρα 174 έως 178).

Στόχοι της ΚΓΠ για την περίοδο 2014-2020 (άρθρο 110, παράγραφος 2, του κανον. 1306/2013):

- βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, με έμφαση στο γεωργικό εισόδημα, τη γεωργική παραγωγικότητα και τη σταθερότητα των τιμών,
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και δράση για την κλιματική αλλαγή, με έμφαση στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, τη βιοποικιλότητα, το έδαφος και τα ύδατα, και
- ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη, με έμφαση στην αγροτική απασχόληση, την οικονομική ανάπτυξη και τη φτώχεια στις αγροτικές περιοχές.

Στόχοι της ΚΓΠ για τη μεταρρύθμιση μετά το 2020 (από την ανακοίνωση της Επιτροπής για το μέλλον των τροφίμων και της γεωργίας):

- προώθηση ενός έξυπνου και ανθεκτικού γεωργικού τομέα,
- ενίσχυση της μέριμνας για το περιβάλλον και της δράσης για το κλίμα, καθώς και συμβολή στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα,
- ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού ιστού στις αγροτικές περιοχές.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Ευρωπαϊκή Ένωση, 2018

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να ζητηθεί άδεια απευθείας από τους δικαιούχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.